

בבית המשפט העליון

רע"א 611/08 - א'

בפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקשים: זאב סוננזון, ו-11 אח'

נ ג ד

המשיבה: "אגד"- אגודה שיתופית לתחבורה בישראל

בקשת רשות ערעור על החלטות בית המשפט המחוזי
בחיפה מתאריכים 1.1.08 ו-9.1.08 בה"פ 258/07, שניתנו
על-ידי כב' השופט א' קיסרי

החלטה

1. בפניי "בקשה בהולה למתן רשות ערעור" שהוגשה היום (20.1.08), בגדרה אף בקשה לצו מניעה ארעי במעמד צד אחד בלבד, אשר הוגדרה "דחופה ביותר" (להלן: הבקשה), לדחיית בחירות האמורות להתקיים במשיבה מחר – יום 21.1.08. בקשה זו לוקה בשיהוי חריף, ודינה להידחות ולו בשל כך, שהרי: "צדק דרשת, השכם ועשהו" (כדבריו של כב' מ"מ הנשיא (כתוארו אז) י. זוסמן, בע"א 512/73 מרי - המחנה הרדיקלי הישראלי נ' ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ-ישראל, פ"ד כז(2) 670 (1973)).

2. עניינה של הבקשה הוא כאמור בבחירות המתוכננות לתאריך 21.1.08 לכמה ממוסדותיה של המשיבה (להלן: הבחירות). המבקשים הינם חברים במשיבה, שהתאגדו בתנועה שהחלה פעילותה בחודש אוקטובר 2007, לשם הצגת רשימת מועמדים לבחירות. דעתם של המבקשים לא נוחה מהוראה בתקנון המשיבה, הקובעת כי לשם הגשת רשימת מועמדים לבחירות שיתקיימו במרחב מסוים (ולמשיבה יש חמישה מרחבים שכאלו), יש לקבל את תמיכתם של 10% מבין החברים באותו מרחב (להלן: התקנה).

3. ביום 6.11.07 הגישו המבקשים לבית המשפט המחוזי בחיפה המרצת פתיחה למתן פסק דין הצהרתי, לפיה התקנה, וכן תקנה אחרת הנגזרת ממנה בתקנון המשיבה,

הן בטלות, בין היתר, בהיותן תנאי מקפח בחוזה אחיד. לתובענה נלוותה בקשה דחופה לקיום דיון בתיק, לאור מועד הבחירות הצפוי (שעמד באותו מועד על תאריך בלתי ידוע בין 10.1.08 לבין 10.2.08). מאידך, לתובענה לא נלוותה בקשה למתן צו מניעה זמני ובגדרה עתירה לדחיית מועד הבחירות, וכזו לא הוגשה גם כאשר דיון בתיק נקבע לתאריך 31.12.07. לאחר קיום הדיון האמור, קבע בית המשפט הנכבד קמא כי טענה לתנאי מקפח בחוזה אחיד מחייבת את קבלת התייחסותו של היועץ המשפטי לממשלה (כפי שטענו המבקשים עצמם), והורה כי הדבר ייעשה בתוך 21 יום מעת שהיועמ"ש יקבל את המסמכים הדרושים מן הצדדים. רק לאחר דברים אלה, בתאריך 3.1.08, הגישו המבקשים בקשה "דחופה" למתן צו מניעה זמני, במעמד צד אחד, ודיון באותה בקשה התקיים בתאריך 9.1.08. בית המשפט הנכבד קמא דחה את הבקשה, מחמת שיהוי, תוך שהוא מציין, בין היתר, כי המבקשים – אף אם הם התאגדו יחדיו רק באוקטובר 2007 – מודעים היו היטב משך תקופה ארוכה להוראות התקנון ואף למועד הצפוי לבחירות.

4. הבקשה הנוכחית הוגשה 11 יום לאחר שבית המשפט הנכבד קמא נתן את החלטתו, במעמד הצדדים, ויום אחד לפני המועד הקבוע לעריכת הבחירות. הנימוק היחיד שצינו המבקשים להשתהותם הקשה הוסבר, בלשונם, כך: "פניית המבקשים נעשית במועד זה, שכן עלה בידם רק במהלך 72 השעות האחרונות אפשרות לממן ההוצאות המשפטיות הכרוכות בפניה לבית המשפט הנכבד". המדובר, בכל הכבוד, בנימוק שאינו מניח את הדעת. בהקשר זה אעיר כי טעם שכזה אף מעלה תהיות באשר ליכולתה של המשיבה להיפרע מן המבקשים במקרה שהבחירות היו נדחות ולאחר מכן אף היתה נדחת התובענה. בכל מקרה, המדובר בשיהוי המחייב במקרה דנן את דחיית הבקשה.

חשוב לציין, כי דין הבקשה היה להידחות מחמת שיהוי, אף אילו היתה מוגשת מיד בסמוך לאחר החלטתו של בית המשפט הנכבד קמא. המדובר בתקנות הקיימות מזה שנים רבות (לטענת המבקשים), ובמבקשים המעורים היטב בענייני הבחירות למשיבה ושחלקם אף נבחרו פעמים רבות לאסיפת המורשים שלה ולועדת הביקורת (על פי טענת המשיבה בבית המשפט קמא, שלא הוכחה בבקשה). ידועה היטב עמדת בית משפט זה לפיה עתירות ותביעות שעניינן בחירות, חייבות להיות מוגשות בעיתן ובאופן שיאפשר בירור הטענות והיערכות לבחירות מראש ובזמן:

"...כשמדובר בקיומן של בחירות, חייבים מועדי הפעולה או התגובה להיות קצרים ביותר, שאם לא כן תלקה הפנייה בשיהוי." (מפי כב' השופט גולדברג בע"א 2219/92 שפירא-ליבאי נ' מפלגת העבודה הישראלית, פ"ד מו(4) 221)

(ראו עוד: בג"ץ 258/69 פונדמינסקי נ' פקיד בחירות ליד עיריית ירושלים, פ"ד כג(2) 169 (1969); בג"ץ 65/05 מוסלח נ' ראש ממשלת ישראל, פ"ד נט(4) 553, 556 - 557 (2005); בג"ץ 606/01 ברקה נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-16 ולראש-הממשלה, פ"ד נה(2) 577, 580 (2001)).

5. לא היתה כל הצדקה להשתהותם הארוכה של המבקשים בהגשת התובענה והבקשה לסעד ארעי עד למועד כה סמוך לבחירות. לו רצו יכולים היו המבקשים לתקוף את התקנות לפני תקופה ארוכה (כפי שעשו חבריהם, ביחס לתקנות אחרות בתקנון המשיבה, באמצעות אותם עורכי דין ובטענות דומות, בבית המשפט המחוזי בחיפה (ה"פ 80/04 בלוח נ' אגד - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל (טרם פורסם) (2007). אגב אורחא נציין כי באותו מקרה אכן הורה בית המשפט המחוזי הנכבד (כב' השופט ע. גרשון), על ביטול הוראה בתקנון המשיבה). יש להניח - דבר שלא ניתן לקובעו בוודאות כאשר המדובר בבקשה המוגשת במעמד צד אחד יממה לפני עריכת הבחירות - כי דחיית הבחירות אף תגרום לפגיעה קשה במשיבה ובחבריה, בפרט כאשר אין כל ודאות ביחס למועד סיום הדיון בתיק העיקרי.

6. בנסיבות הענין, נדחית אף הבקשה ה"בהולה" למתן רשות ערעור, שכל תוחלתה נחזית לשמש כאכסניא לבקשה למתן סעד זמני. מובן שאין בכך כדי לחסום את העלאתה של כל טענה, לרבות טענה דיונית, במסגרת ערעור (אם יוגש) על פסק דינו של בית המשפט הנכבד קמא, לכשיינתן בתובענה עצמה (רע"א 5834/03 אריה חברה לביטוח בע"מ נ' חאדר, פ"ד נח(1) 854, 858-862 (2003)).

7. בשים לב לכך שלא נדרשה תגובה מאת המשיבה – אין צו להוצאות.

ניתנה היום, י"ג בשבט התשס"ח (20.1.2008).

ש ו פ ט